KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 1. august 1990

om en procedure i henhold til Euratom-Traktatens artikel 83

(XVII-001-ANF Lingen)

(Kun den tyske udgave er autentisk)

(90/413/Euratom)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab, særlig artikel 83,

efter at have givet virksomheden Advanced Nuclear Fuels GmbH, beliggende i Lingen (Forbundsrepublikken Tyskland), lejlighed til at fremføre sine bemærkninger til Kommissionens klagepunkter, og

ud fra følgende betragtninger:

I. SAGSFREMSTILLING

Denne beslutning vedrører en ikke rapporteret udførsel af nukleart materiale fra Forbundsrepublikken Tyskland til Amerikas Forenede Stater, som virksomheden Advanced Nuclear Fuels GmbH foretog i maj måned 1990.

Virksomheden Advanced Nuclear Fuels GmbH, i det følgende benævnt »ANF Lingen«, driver en produktions virksomhed, der regelmæssigt modtager nukleart materiale fra Advanced Nuclear Fuels, beliggende i Richland (Amerikas Forenede Stater), i det følgende benævnt »ANF Richland«.

På baggrund af skrivelser af 18. maj, 26. juni og 3. juli 1990 samt høring i Kommissionen i Bruxelles den 13. juli 1990 må følgende konstateres:

— Den 8. maj 1990 blev en palle med to beholdere, som hver rummede to kasser, flyttet fra oplagringspladsen til den sluse, hvor materialer indføres i fabrikken, idet den kasse, der indeholdt uranpellets med en berigning på 3,30 % skulle udtages.

  Efter at dette var sket, blev pallen med de to beholdere ved en fejltagelse stillet udendørs i nærheden af oplagringspladsen for tomme beholdere og derefter glemt. De to beholdere på pallen indeholdt således kun tre kasser: en kasse indeholdende 49,84 kg uranoxid (UO_2) med en berigning på 2,70 % og to yderligere kasser indeholdende henholdsvis 49,86 kg og 47,29 kg uran med en berigning på 3,95 %.

— Om morgenen den 11. maj 1990, hvor man forberedte afsendelsen af 72 tomme beholdere til virksomheden »ANF Richland«, blev den omhandlede palle ved en fejltagelse af en anden medarbejder placeret i en lastbil tilhørende en virksomhed, der transporterer almindeligt gods.

  Den medarbejder, der var ansvarlig for afsendelsen, konstaterede, at beholderne på den nævnte palle var forsynet med den efter national lovgivning krævede etiket til mærkning af radioaktivt materiale. Medarbejderen formodede, at disse beholdere, eftersom de befandt sig på det pågældende område, var tomme og bestemt til videre forsendelse, og han fjernede derfor denne etiket og satte nye etiketter på, hvoraf det fremgik, at beholderne var tomme. Den samme dag kl. 19.00 bliver varerne læsset af i lufthavnen i Luxembourg-Findel, og ladningen gjort klar til transport med fly.

— Den 12. maj 1990 sendes beholderne med fragtfly til Seattle (Amerikas Forenede Stater), hvor de ankommer kl. 21.10, lokal tid.

— Den 14. maj 1990 sendes beholderne videre med lastbil til virksomheden »ANF Richland«, hvor de ankommer den 15. maj 1990.

  »ANF Lingen« blev samme dag kontaktet af »ANF Richland«, der efter en rutinemæssig måling af radioaktiv stråling havde konstateret, at de to angiveligt tomme beholdere indeholdt nukleart materiale. Forseglingen blev straks undersøgt, og det viste sig, at der ikke var fjernet materiale fra de tre kasser.

— Den 16. maj 1990 underrettede »ANF Lingen« Kommissionens Direktorat for Sikkerhedskontrol om sagens forløb.

— Den 17. maj 1990 underrettede »ANF Lingen« ligeledes Euratoms Forsyningsagentur herom.

II. RETLIG VURDERING

A — Retsgrundlaget

Som følge af de aktiviteter, der udøves af virksomheden »ANF Lingen«, omfattes denne af Traktatens artikel 196, litra b). Virksomheden er således underlagt bestemmelserne i samme Traktats andet afsnit, kapitel VII samt bestemmelserne i Kommissionens forordning (Euratom) nr. 3227/76 af 19. oktober 1976 om anvendelse af bestemmelserne vedrørende sikkerhedskontrol inden for Euratom [1], ændret ved forordning (Euratom) nr. 220/90 [2] og Kommissionens beslutning af 5. juni 1985 om særlige kontrolbestemmelser for denne virksomhed.

[1] EFT nr. L 363 af 31. 12. 1976, s. 1.
[2] EFT nr. L 22 af 27. 1. 1990, s. 56.

Kommissionen skal i henhold til Traktatens artikel 77 på medlemsstaternes områder forvisse sig om :

a) at malme, udgangsmaterialer og specielle fissile materialer ikke anvendes til andre formål end de af brugerne angivne,

b) at bestemmelserne angående forsyning og enhver særlig forpligtelse om kontrol, som Fællesskabet har indgået aftale om med et tredjeland eller en international organisation, overholdes.

Kommissionen kræver endvidere i henhold til Traktatens artikel 79, at der føres og fremlægges driftsoversigter for at muliggøre regnskab med anvendte eller producerede malme, udgangsmaterialer og specielle fissile materialer. Det samme gælder transporterede udgangsmaterialer og specielle fissile materialer.

Virksomheden skal i overensstemmelse med artikel 10 i forordning (Euratom) nr. 3227/76 udarbejde regnskabsoversigter, der for hvert materialebalanceområde bl.a. udviser samtlige beholdningsændringer, således at den bogførte beholdning til enhver tid kan bestemmes.

For samtlige beholdningsændringer og for hvert parti af nukleart materiale skal regnskabsoversigterne således vise materialernes art, data vedrørende partiet samt basisdata. I oversigterne opføres mængderne af uran, thorium og plutonium særskilt for hvert parti af nukleart materiale. For hver beholdningsændring anføres desuden data for ændringen og i givet fald det materialebalanceområde, hvorfra afsendelse sker, og det materialebalanceområde, hvor modtagelse finder sted, eller modtageren.

Ifølge artikel 11 skal driftsoversigterne for hvert materialebalanceområde bl.a. omfatte driftsdata til at fastslå ændringer i mængde og sammensætning af det nukleare materiale.

Hvad angår udførsel, fastslås det i artikel 24, at :

a) de anmmeldelsespligtige skal give Kommissionen forudanmeldelse om enhver udførsel af udgangsmaterialer eller specielle fissile materialer. Forudanmeldelse kræves imidlertid kun :

   i) når forsendelsen overstiger et effektivt kilogram (1) ;

   ii) når de særlige kontrolbestemmelser foreskriver det, for anlæg, hvorfra der sædvanligvis overføres store samlede materialemængder til en og samme stat, selv om ingen enkelt forsendelse overstiger et effektivt kilogram ;

b) meddelelse gives efter indgåelse af den kontrakt, der fastlægger overførslen, og under alle omstændigheder tilstrækkeligt tidligt til at nå frem til Kommissionen otte arbejdsdage inden materialerne skal gøres klar til forsendelse ;

c) denne meddelelse skal afgives i overensstemmelse med den formular, som er gengivet i nævnte forordnings bilag V.

Med hensyn til kravene om forudanmeldelse i forbindelse med ind- og udførsel, fastsættes det i de særlige kontrolbestemmelser for »ANF Lingen«, der blev vedtaget i beslutningen af 5. juni 1985, at der ligeledes skal foretages forudanmeldelse i forbindelse med udførsler, der andrager mindre end et effektivt kilogram.

Ud over nævnte anmeldelse er der i artikel 32 i forordning (Euratom) nr. 3227/76 sikret en krydskontrol, idet enhver, der på medlemsstaternes områder transporterer udgangsmaterialer eller specielle fissile materialer eller midlertidigt oplagrer sådanne materialer i forbindelse med en transport, kun må overtage dem med henblik på transport eller udlevere dem mod afgivelse af en behørigt underskrevet og dateret kvittering. Denne skal angive navnene på den, der henholdsvis overlader og modtager materialerne, de transporterede mængder, materialernes art, form og sammensætning.

B — De konstaterede overtrædelser

På baggrund af en undersøgelse af de faktiske omstændigheder som anerkendt af virksomheden »ANF Lingen« fastslås det, at den ikke rapporterede udførsel af nukleart materiale til De Forenede Stater har givet anledning til følgende overtrædelser :

1. Manglende overholdelse af de i artikel 10, litra a) i forordning (Euratom) nr. 3227/76 fastsatte bestemmelser vedrørende registrering af beholdningsændringer ;

2. Manglende overholdelse af de i artikel 11, litra a) i samme forordning fastsatte bestemmelser vedrørende udarbejdelse af driftsoversigter, navnlig hvad angår :

   — på den ene side, data vedrørende mængdeændringer, og

   — på den anden side, data vedrørende ændringer i materialernes sammensætning ;

3. Manglende forudanmeldelse af en udførsel, jf. artikel 24 i samme forordning sammenholdt med kode 1.3.2 i de særlige kontrolbestemmelser.

Overtrædelse af artikel 32 i samme forordning må også konstateres. »ANF Lingen« undlod af informere transportvirksomheden om mængde art, form og sammensætning af det nukleare materiale, og denne var således ikke i stand til at udfærdige den kvittering, som skulle danne grundlag for kontrollen.

C — Foranstaltninger

Kommissionen kan i henhold til Traktatens artikel 83, stk. 1, i tilfælde af at personer eller virksomheder misligholder de forpligtelser, der er pålagt dem, iværksætte foranstaltninger mod dem.

(1) Se artikel 36, litra o), i forordning (Euratom) nr. 3227/76.

Disse foranstaltninger er, ordet efter strenghed:

a) advarsel,

b) inddragelse af særlige fordele, såsom finansiel støtte eller teknisk bistand,

c) at virksomheden, i et tidsrum af højst fire måneder, stilles under administration af en person eller persongruppe udpeget efter fælles overenskomst mellem Kommissionen og den stat, som virksomheden henhører under,

d) hel eller delvis inddragelse af udgangsmaterialer eller specielle fissile materialer.

Da det afgørende kriterium for anvendelsen af denne artikel bygger på karakteren af de begåede overtrædelser, må det først afgøres, hvilke overtrædelser det drejer sig om, set ud fra såvel et objektivt som et subjektivt synspunkt.

Objektivt set er der her tale om overtrædelser af grundlæggende bestemmelser i de retsregler, Fællesskabet har fastlagt på sikkerhedskontrolområdet, og det er en forudsætning for gennemførelsen af målsætningen i Traktatens artikel 77, at disse bestemmelser overholdes.

De konstaterede overtrædelser har desuden forhindret Kommissionen i at opfylde den opgave, den pålægges i henhold til Traktatens artikel 2, litra e), nemlig »ved passende kontrol at garantere, at nukleart materiale ikke anvendes til andre formål end dem, det er bestemt til«.

Det bør i den forbindelse understreges, at Kommission lægger særlig stor vægt på kontrollen med udførsel af materialer.

Overtrædelserne er særligt graverende, fordi det drejer sig om betydelige mængder af allerede beriget uran, der meget let kan beriges til værdier, der gør det anvendeligt til strategiske formål.

Subjektivt set synes de pågældende handlinger imidlertid ikke at være begået forsætligt, og der er således ikke tale om et egentligt svigagtigt forhold. Dette afspejles desuden af, af rapporten vedrørende den årlige samlede opgørelse over lagerbeholdninger kun udviser en beskeden forskel mellem den faktiske beholdning og den tilsvarende bogførte beholdning, nemlig ca. 0,1 % af den samlede beholdning eller 0,023 % af den samlede beholdning samt beholdningsændringer i tidsrummet 4. august 1989 til 4. juli 1990.

Ikke desto mindre drejer det sig om en alvorlig overtrædelse, der kan tilskrives uagtsomhed på flere punkter, både fra medarbejdernes og fra ledelsens side, især på grund af manglende kontrolforanstaltninger.

I betragtning af de begåede fejls graverende karakter anser Kommissionen det for vigtigt, at der træffes de nødvendige forholdsregler for at forhindre, at lignende hændelser gentager sig i fremtiden, ikke mindst i betragtning af at »ANF Lingen« regelmæssigt foretager sådanne overførsler af beholdere og agter at fortsætte hermed.

For at forhindre gentagelser af sådanne fejl, der især skyldes de omhandlede transaktioners rutinemæssige karakter, agter Kommissionen at sikre, at der træffes passende klare forholdsregler, både med hensyn til arbejdsforskrifter og gennemførelsen heraf.

Med henblik herpå og i betragtning af de begåede fejls graverende karakter, finder Kommissionen, at foranstaltningerne i artikel 83, stk. 1, litra c) bør bringes i anvendelse.

Kun ved at sætte virksomheden under administration vil det i realiteten være muligt at sikre sig, at denne overholder alle sine forpligtelser med hensyn til sikkerhedskontrol, og karakteren af de begåede overtrædelser udelukker enhver anvendelse af advarsler som fastsat i stk. 1, litra a) i nævnte artikel.

Uagtet at »ANF Lingen« har underrettet de tjenestegrene, som er ansvarlige for sikkerhedskontrol, om at virksomheden agter at indføre nye interne regler for forvaltning og behandling af materialer, og har påtaget sig at informere disse tjenestegrene herom, mener Kommissionen, at administrationen af virksomheden skal fastsættes til fire måneder regnet fra den dag, hvor det meddeles, hvilken/hvilke personer, der udpeges til dette hverv. Ved udgangen af denne periode skal der udfærdiges en evalueringsrapport.

Så længe virksomheden er under administration vil de opgaver, der pålægges den person eller gruppe af personer, der er udpeget efter fælles overenskomst mellem Kommissionen og Forbundsrepublikken Tyskland, udtrykkeligt være begrænset til den direkte sikkerhedskontrol.

Opgaverne vil bestå i at:

— undersøge og i givet fald ændre de interne regler på området, og

— kontrollere reglernes iværksættelse og overvåge deres anvendelse —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Virksomheden »Advanced Nuclear Fuels GmbH« har overtrådt Euratom-Traktatens artikel 79 jf., de nærmere bestemmelser i artikel 10, 11 og 24 i forordning (Euratom) nr. 3227/76 samt i kode 3.1.2. i Kommissionens beslutning af 5. juni 1985 om særlige kontrolbestemmelser, ved:

— ikke at foretage forudanmeldelse om en udførsel

— ikke at overholde reglerne om registrering af beholdningsændringer

— ikke at overholde reglerne om udarbejdelse af driftsoversigter over

  — ændringer i mængde, og

  — ændringer i sammensætningen af det nukleare materiale.

Artikel 2

1. Virksomheden »Advanced Nuclear Fuels GmbH« stilles under administration i et tidsrum af fire måneder, dog kun hvad angår de i Traktatens andet afsnit, kapitel VII, omhandlede forhold vedrørende sikkerhedskontrol.

2. Administrationen har ingen indvirkning på virksomhedens ansvar ifølge national eller international ret.

Artikel 3

1. Den i artikel 2 fastsatte administration gennemføres med henblik på at :

— undersøge og i givet fald ændre de interne regler om sikkerhedskontrol

— kontrollere reglernes iværksættelse og overvåge deres anvendelse.

2. Med henblik på gennemførelsen af administrationen skal den eller de personer, der har fået til opgave at udføre denne ;

— have adgang til alle dokumenter og lokaler

— kunne give enhver instruktion til virksomhedens organer eller personale

— kunne anmode om eller kræve enhver hjælp udefra, som måtte vise sig nødvendig for at gennemføre administrationen på rette måde.

3. En evalueringsrapport forelægges Kommissionen senest otte dage efter administrationens ophør.

Artikel 4

Den person eller i givet fald den persongruppe, der skal udføre de i artikel 3 omhandlede opgaver, udpeges efter fælles overenskomst mellem Kommissionen og Forbundsrepublikken Tyskland senest den 15. august 1990.

Kommissionen giver virksomheden meddelelse om navnet (navnene) på den (eller de) udpegede person(er) dagen efter tidspunktet for deres udpegelse.

Artikel 5

1. Denne beslutning er rettet til virksomheden Advanced Nuclear Fuels GmbH — Industriepark Süd — Postfach 1465 — D 4450 Lingen (Ems) 1.

2. Denne beslutning meddeles Forbundsrepublikken Tyskland.

Udfærdiget i Bruxelles, den 1. august 1990.

På Kommissionens vegne

António CARDOSO E CUNHA

Medlem af Kommissionen